

om oplysningerne er tilvejebragt til brug for den konkrete sag.

Det er politiet, der træffer afgørelse om, hvilket materiale der er omfattet af forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter § 729 a, stk. 3. Politiets afgørelse kan i medfør af bestemmelsen i § 746 indbringes for retten.

2.2. Undtagelse fra forsvarerens adgang til aktindsigt
Ved lovændringen blev der endvidere indsat en ny bestemmelse i retsplejelovens § 729 c, hvorefter retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at forsvareren ikke skal have adgang til materiale, selv om det er tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår.

Efter bestemmelsen kan *forsvarerens ret til aktindsigt fraviges*, hvis det er påkrævet af hensyn til fremmede magter, til statens sikkerhed, til sagens opklaring, til tredjemands liv eller helbred, til efterforskningen af en anden verserende sag vedrørende alvorlig kriminalitet eller til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder.

Der kan dog ikke træffes afgørelse om at begrænse forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis det giver anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar, jf. § 729 c, stk. 2.

Undtages materiale fra forsvarerens aktindsigt, kan anklagemyndigheden ikke benytte det som bevis under domsforhandlingen i straffesagen mod den tiltalte. Ønsker anklagemyndigheden således at benytte materialet som bevis, skal forsvareren have aktindsigt i det.

Inden retten træffer afgørelse om, hvorvidt en begæring om begrænsning af forsvarerens ret til aktindsigt skal tages til følge, skal der beskikkes en særlig advokat for den sigtede, og denne advokat skal have lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet, jf. § 729 c, stk. 5.

Retten kan ved afgørelsen bestemme, at begrænsningen i forsvarerens aktindsigt skal gælde i et nærmere angivet tidsrum, eller at den skal gælde indtil videre. Hvis retten har truffet afgørelse om, at fravigelsen er tidsbegrænset, skal retten forud for domsforhandlingens begyndelse tage stilling til fravigelsen igen for at vurdere, om den fortsat er påkrævet.

Materialet kan herefter – hvis det er påkrævet for at varetage det hensyn, der begrunder fravigelsen af forsvarerens adgang til aktindsigt –

undtages fra aktindsigt på ubestemt tid, det vil sige også efter domsforhandlingen og sagens afslutning, således at forsvareren aldrig bliver bekendt med materialet.

Hvis de hensyn, som begrundede fravigelsen af forsvarerens adgang til aktindsigt, ikke længere er til stede, er anklagemyndigheden forpligtet til af egen drift at udlevere oplysningerne til forsvareren.

2.3. Civile agenter

Der blev ved lovændringen i retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., indført en nærmere afgrænset adgang til at anvende civile personer som agenter. Der er tale om en begrænset undtagelse til bestemmelsen i § 754 b, stk. 2, 1. pkt., hvorefter agentvirksomhed alene må udføres af polititjenestemænd.

Ved agentvirksomhed forstås efter § 754 a, at politiet som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse.

Efter bestemmelsen i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., kan civile personer efter aftale med politiet yde bistand til at udføre eller fortsætte den lovovertrædelse, der efterforskes, når den bistand, der ydes, er yderst beskeden i forhold til lovovertrædelsen.

Bestemmelsen tager ifølge forarbejderne sigte på tilfælde, hvor en person efter aftale med politiet søger kontakt til det kriminelle miljø med henblik på at introducere en politiagent, og i den forbindelse medvirker til den lovovertrædelse, der efterforskes, ved at tilbyde sin bistand til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen. Som eksempel nævnes i forarbejderne, at en civil person efter aftale med politiet udgiver sig for at være mellemmand for en opdigtet køber af narokotika, og i den forbindelse afgiver bestilling på en vareprøve.

Den civile persons bistand er i øvrigt omfattet af retsplejelovens § 754 a, hvilket indebærer, at kravene i denne bestemmelse til graden af mistanke, indikation og kriminalitetens grovhed skal være opfyldt, før politiet kan benytte en civil person som f.eks. vareprøvekøber. Endvidere må den civile persons bistand ikke indebære en forøgelse af lovovertrædelsens omfang og grovhed.